

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการปรับตัวของเด็กวัยรุ่นตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้คือ

1. ปัญหาการปรับตัวของเด็กวัยรุ่นตอนต้นทั้งหมด

ปัญหาการปรับตัวของเด็กวัยรุ่นตอนต้นทั้งหมดซึ่งระบุว่ามีปัญหาการปรับตัวมากเกินร้อยละ 70 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีด้วยกัน 4 อันดับโดยเรียงลำดับจากอันดับของปัญหาอันดับที่ 1 ถึง 4 คือด้านโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.0, ด้านการเงิน การงานและอนาคตคิดเป็นร้อยละ 78.3, ด้านความกังวลเกี่ยวกับตนเอง คิดเป็นร้อยละ 77.7 และด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 73 ส่วนปัญหาที่มีผู้ประสบน้อยที่สุดเท่าๆกันมี 2 ด้าน คือ ด้านสุขภาพและพัฒนาการทางร่างกาย และด้านบ้านและครอบครัวร้อยละ 65.7 (ตารางที่ 6) จากผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสาโรช คำรัตน์ (2522) ซึ่งพบว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดในการเรียนคือ การเรียนไม่เข้าใจ และเรื่องที่วิตกมากได้แก่ เรื่องการเรียน ปัญหาการเงิน อัมพร โอตระกูลและศิริธรรม ชนะภูมิ (2522) พบว่าเด็กนักเรียนในชนบทที่มีอายุระหว่าง 12-18 ปี มีปัญหาสุขภาพจิตมากที่สุดคือปัญหาในโรงเรียนร้อยละ 43.2 และจากงานวิจัยของอัมพร โอตระกูล และเจตสันต์ แต่งสุวรรณ (2524) ซึ่งพบว่าปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนที่พบมากที่สุดเป็นปัญหาเรื่องการเรียน รองลงมาคือปัญหาด้านอนาคตในเรื่องอาชีพและการศึกษา ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเด็กวัยรุ่นในระยษะวัยรุ่นตอนต้นมักจะมีปัญหาการปรับตัวด้านโรงเรียน การเงิน การงานและอนาคตเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันศึกษาหรือโรงเรียนเป็นสิ่งแวดล้อมแห่งที่ 2 ที่เด็กจะต้องเข้าไปอยู่และมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ปัญหาการศึกษาเล่าเรียน การเลือกแผนการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นทั้งนี้ เพราะในปัจจุบันวัยรุ่นส่วนใหญ่ยอมรับการศึกษาว่ามีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิตและสังคม ทั้งนี้เพราะ

เด็กวัยรุ่นถือว่างานพัฒนาการด้านความรู้ ความชำนาญ ความคิด เป็นงานประจำชั้น พัฒนาการของชีวิต (Havighurst, 1953) เป็นงานที่ต้องได้รับการประเมินจากผู้อื่น เพื่อก้าวผ่านไปสู่งานประจำวัยในขั้นต่อไป เช่นการเลือกประกอบอาชีพ หรือสร้างชีวิตครอบครัวของตนเอง ดังนั้นนักเรียนจึงให้ความสำคัญในด้านการเรียนและต้องพยายามศึกษาเล่าเรียนให้สำเร็จไปด้วยดี สำหรับกรณีปัญหาการปรับตัวด้านการเงิน ซึ่งมักเป็นผลมาจากความจำกัดในด้านเศรษฐกิจของครอบครัว มักจะเป็นผลทำให้วัยรุ่นเกิดความรู้สึกไม่สบายใจ ด้อยกว่าเพื่อนๆ ไม่สามารถกระทำการต่างๆได้เช่นเดียวกับเพื่อนรุ่นเดียวกันได้ ทั้งนี้เพราะว่าเด็กวัยรุ่นต้องการใช้จ่ายในเรื่องต่างๆเช่นการแต่งกายการคบเพื่อนและร่วมกิจกรรมของกลุ่ม (Kenneth, 1978) อันอาจก่อให้เกิดภาวะความเครียดและปัญหาการปรับตัวตามมา

2. ปัญหาการปรับตัวของเด็กวัยรุ่นตอนต้นเพศชายและหญิง

เด็กวัยรุ่นตอนต้นเพศชาย ประสบปัญหาการปรับตัวมากที่สุด คือด้านโรงเรียนร้อยละ 78.0 รองลงมาเป็นปัญหาการปรับตัวทางด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นโดยทั่วไปร้อยละ 73.3 อันดับ 3 คือด้านการเงิน การงานและอนาคตร้อยละ 72.7 อันดับ 4คือด้านความกังวลเกี่ยวกับตนเอง ร้อยละ 72 และประสบปัญหาการปรับตัวน้อยที่สุดในด้านบ้านและครอบครัว ร้อยละ 62.7 สำหรับเด็กวัยรุ่นตอนต้นเพศหญิงประสบปัญหาการปรับตัวคล้ายคลึงกับเด็กวัยรุ่นตอนต้นเพศชาย โดยด้านที่เป็นปัญหาอันดับแรกคือด้านโรงเรียน ร้อยละ 86 อันดับ 2 คือด้านการเงิน การงานและอนาคตร้อยละ 84 อันดับ 3 คือด้านความกังวลเกี่ยวกับตนเองร้อยละ 82 และด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยทั่วไปเป็นอันดับ 4 ร้อยละ 72.7 และประสบปัญหาการปรับตัวน้อยที่สุดในด้านสุขภาพและพัฒนาการทางร่างกายร้อยละ 66.7 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของจำนวนคนที่ประสบปัญหาจากค่าร้อยละ พบว่าวัยรุ่นตอนต้นเพศหญิงมีจำนวนคนที่ปัญหาการปรับตัวด้านโรงเรียน ด้านการเงินการงานและอนาคต และด้านความกังวลเกี่ยวกับตนเองมากกว่าเด็กวัยรุ่นตอนต้นเพศชาย แต่มีจำนวนคนที่ประสบปัญหาด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นน้อยกว่าเด็กวัยรุ่นตอนต้นเพศชาย

3. ปัญหาการปรับตัวของเด็กวัยรุ่นตอนกลางทั้งหมด

ปัญหาการปรับตัวของเด็กวัยรุ่นตอนกลางทั้งหมด ซึ่งระบุว่ามีปัญหาการปรับตัวมากเกินไปร้อยละ 75 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีด้วยกัน 4 อันดับโดยเรียงลำดับจากอันดับของปัญหาลำดับที่ 1-4 คือ ด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษาร้อยละ 87.4 ,ด้านการปรับตัวทางการเรียนร้อยละ 86.4 ,ด้านการปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัวร้อยละ 82.7 และปัญหาด้านหลักสูตรและการสอนร้อยละ 78.6 ส่วนปัญหาที่มีผู้ประสบน้อยกว่าร้อยละ 75 ลงไปคือ ปัญหาด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านศีลธรรมจรรยาและศาสนา ด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ ด้านบ้านและครอบครัว ด้านการเงิน สภาพความเป็นอยู่และการงาน และด้านที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดคือ ด้านการปรับตัวทางเพศร้อยละ 63.6 ซึ่งการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ สมศักดิ์ ประจวบ (2506), มัลลิกา จิตรสุข (2508), สาโรช คำรัตน์ (2522), อัมพร โอตระกูลและศรีธรรม ธนะภูติ (2522), สมัชชา เสียงใส (2524), จารุวรรณ ตั้งศิริมงคล (2530) และอภิวัฒน์ วงศ์ข้าหลวง (2530) ซึ่งพบว่าปัญหาการปรับตัวที่พบมากเป็นส่วนใหญ่ในช่วงวัยนี้คือ การปรับตัวทางการเรียนและด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา จากการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่าปัญหาที่พบในวัยรุ่นตอนกลางมีลักษณะคล้ายคลึงกับวัยรุ่นตอนต้น ทั้งนี้เพราะว่าเด็กวัยรุ่นตอนกลางเป็นวัยที่ยังมีการพัฒนาการเข้าไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ และมีความรับผิดชอบมากขึ้น ประกอบกับเป็นวัยที่อยู่ในระยะท้ายของการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งต้องขวนขวายศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองต่อไปในระดับอุดมศึกษา ดังนั้นเด็กในช่วงวัยนี้จึงต้องคิดวางแผนในเรื่องอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษามากยิ่งขึ้น เป็นผลทำให้เด็กวัยรุ่นในระยะนี้มีความวิตกกังวลต่อพฤติกรรมกรเรียน หลักสูตรและการสอน เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ อันจะก่อให้เกิดความมั่นใจในตนเองต่อไปมากยิ่งขึ้น ประกอบกับเด็กวัยนี้ต้องตัดสินใจในการเลือกแผนการศึกษาต่อ อันมีผลต่อการเลือกประกอบอาชีพต่อไป ทำให้เด็กช่วงวัยนี้เกิดความสับสน ไม่แน่ใจในการตัดสินใจเลือกแผนการศึกษาต่อไปในอนาคต ทั้งนี้เพราะเด็กวัยรุ่นช่วงนี้ยังขาดประสบการณ์ในชีวิตที่จะตัดสินใจเลือกหนทางปฏิบัติทั้งด้านการเรียนการศึกษาและอาชีพ สำหรับปัญหาการปรับตัวทางด้านอารมณ์และส่วนตัวพบว่า เป็นปัญหาที่เด็กวัยรุ่นตอนกลางประสบเป็น

ส่วนใหญ่ทั้งนี้เพราะเด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่มีอารมณ์รุนแรง เปลี่ยนแปลงง่าย ไม่คงที่ รุนแรง (ปราณี รามสูตร, 2528) ต้องการอิสระ เป็นตัวของตัวเองมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงและเลาะแสวงหาค่านิยมต่างๆมาเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สรุปได้ว่าเด็กวัยรุ่นตอนกลางเป็นวัยที่มีปัญหาทั้งในด้านส่วนตัว อารมณ์ สังคม , การเรียน และการเลือก ประกอบอาชีพอันเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆดังกล่าวข้างต้น

4. ปัญหาการปรับตัวของเด็กวัยรุ่นตอนกลางเพศชายและเพศหญิง

เด็กวัยรุ่นตอนกลางเพศชายประสบปัญหาการปรับตัวมากที่สุด คือ ด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพ และการศึกษาร้อยละ 86.7 รองลงมาเป็นปัญหาการปรับตัวทางด้านการปรับตัวทางการเรียนร้อยละ 84.8 อันดับที่ 3 คือปัญหาการปรับตัวทางด้านอารมณ์และส่วนตัวร้อยละ 78.6 และอันดับที่ 4 คือด้านหลักสูตรและการสอนร้อยละ 72 และประสบปัญหาการปรับตัวน้อยที่สุดในด้านการปรับตัวทางเพศร้อยละ 64 สำหรับเด็กวัยรุ่นตอนกลางเพศหญิงประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกับเด็กวัยรุ่นตอนกลางเพศชายมากคือด้านที่เป็นปัญหาอันดับแรกคือ ด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา และด้านการปรับตัวทางการเรียนร้อยละ 88 รองลงมาคือปัญหาการปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัวร้อยละ 86.6 และปัญหาการปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอนร้อยละ 85.4 และประสบปัญหาการปรับตัวน้อยที่สุดในด้านการเงิน สภาพความเป็นอยู่ และการงานร้อยละ 62.7ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของจำนวนคนที่ประสบปัญหาการปรับตัวจากค่าร้อยละพบว่าวัยรุ่นตอนกลางเพศหญิงมีจำนวนคนที่ประสบปัญหาการปรับตัวในด้านต่างๆ ดังกล่าวทั้ง 4 ด้านมากกว่าเด็กวัยรุ่นตอนกลางเพศชาย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. ปัญหาการปรับตัวของเด็กวัยรุ่นตอนปลายทั้งหมด

ปัญหาการปรับตัวของเด็กวัยรุ่นตอนปลายทั้งหมดซึ่งระบุว่ามีปัญหาการปรับตัวมากเกินร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างมีด้วยกัน 3 อันดับคือ อันดับที่ 1 ด้านการปรับตัวทางการเรียนร้อยละ 88.3 อันดับที่ 2 ด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา อันดับที่ 3 คือด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ ร้อยละ 83 ส่วนปัญหาการปรับตัวที่มีผู้ประสบปัญหาน้อยกว่าร้อยละ 80 ลงไปคือ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านการปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัว ด้านสุขภาพและพัฒนาการทางร่างกาย ด้านการเงินและที่อยู่อาศัย ด้านการปรับตัวทางเพศ ด้านศีลธรรมจรรยาและศาสนา และด้านที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดคือ ด้านบ้านและครอบครัวร้อยละ 58.2 จากผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสาโรช คำรัตน์ (2522), สุภาพรณ โคตรจรัส (2524), ดารณี ประคองศิลป์ (2530) และเพ็ญทิวานรินทรานุกร ณ อุษงษา (2533) ซึ่งพบว่าปัญหาการปรับตัวที่พบมากเป็นส่วนใหญ่ในช่วงวัยนี้คือ ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านกิจกรรมทางสังคมนันทนาการ เป็นอันดับต้นๆ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กวัยรุ่นช่วงนี้เป็นวัยที่อยู่ในช่วงสุดท้ายก่อนที่จะเข้าสู่ผู้ใหญ่ ทำให้เด็กวัยรุ่นในช่วงนี้เริ่มจัดรูปแบบของตนเอง เริ่มมีการฝึกความชำนาญในอาชีพที่ตนมุ่งหวังจะทำในอนาคต สร้างจุดมุ่งหมายในชีวิต พยายามร่วมกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้อื่น การใช้เวลาให้ถูกต้อง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเด็กวัยรุ่นตอนปลายจะให้ความสำคัญกับการเรียน อนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษาเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะเด็กวัยรุ่นช่วงนี้เป็นช่วงวัยที่ต้องเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ อันเป็นผลให้วัยรุ่นช่วงวัยนี้เกิดความกังวลใจและวิตกกังวลต่ออาชีพในอนาคต และความสำเร้ใจในชีวิตและสังคมที่เป็นผลเกิดขึ้นตามมา จึงพบว่าปัญหาการปรับตัวที่พบสูงสุดในวัยรุ่นตอนปลายก็คือ ด้านการเรียนและด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา

6. ปัญหาการปรับตัวของเด็กวัยรุ่นตอนปลายเพศชายและเพศหญิง

เด็กวัยรุ่นตอนปลายเพศชายประสบปัญหาการปรับตัวมากที่สุดคือด้านการปรับตัวทางการเรียนร้อยละ 87.2 รองลงมา เป็นปัญหาการปรับตัวด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพ

และการศึกษาร้อยละ 84 อันดับที่ 3 คือ ด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการร้อยละ 82.4 และประสบปัญหาการปรับตัวน้อยที่สุดในด้านบ้านและครอบครัวร้อยละ 64 สำหรับเด็กวัยรุ่นตอนปลายเพศหญิงประสบปัญหาการปรับตัวที่คล้ายคลึงกับเด็กวัยรุ่นตอนปลายเพศชาย คือด้านที่เป็นปัญหาการปรับตัวอันดับแรกคือ ปัญหาการปรับตัวทางการเรียนร้อยละ 89.2 อันดับที่ 2 คือปัญหาการปรับตัวด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษาร้อยละ 83.3 และอันดับที่ 3 คือปัญหาการปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอนร้อยละ 81.3 ส่วนปัญหาการปรับตัวที่ประสบน้อยที่สุดคือ ปัญหาการปรับตัวในด้านบ้านและครอบครัวซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของจำนวนคนที่ประสบปัญหาการปรับตัวจากค่าร้อยละ พบว่าวัยรุ่นตอนปลายเพศชายและหญิงมีจำนวนคนที่ประสบปัญหาการปรับตัวในด้านการปรับตัวทางการเรียน และด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษามีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้นจนเกือบใกล้เคียงกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย